

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 48

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Email : atneke@culture.gr

**ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων**
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα Τσαμπίκα (Μίκα) Ιατρίδη
2. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής
Πολιτικής
3. Υπουργείο Τουρισμού

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1207/17.11. 2025 Ερώτηση με θέμα:
«Συστηματική καταγραφή, προστασία και ψηφιοποίηση των υποθαλάσσιων
αρχαιοτήτων και ναυαγίων στη Δωδεκάνησο και δημιουργία υποθαλάσσιου μουσείου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 1207/17.11.2025 Ερώτησης της Βουλευτού
κας Τσαμπίκας (Μίκας) Ιατρίδη, και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι
αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στη θαλάσσια περιοχή των Δωδεκανήσων διατηρείται πλήθος ενάλιων αρχαιοτήτων,
όπως ναυάγια και βυθισμένα κατάλοιπα οικισμών και λιμένων, για την προστασία των
οποίων έχουν χαρακτηριστεί ως ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι οι περιοχές εντοπισμού τους,
όπως οι ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι Ακρωτηρίου Κούμαρου νήσου Αρκίων Πάτμου (ΦΕΚ
1276/8.9.2003), νήσου Αστυπάλαιας (ΦΕΚ 197/ΑΑΠ/06.07.2017), νήσου Λέρου (ΦΕΚ
1759/Β'/27.11.2003), νήσων Καλύμνου και Τελένδου (ΦΕΚ 1275/Β'/8-9-2003, ΦΕΚ
1302/Β'/12.9.2003), νήσων Λειψών (ΦΕΚ 87/ΑΑΠ/23.03.2012), νήσου Ρόδου (ΦΕΚ
218/ΑΑΠ/15.6.2012) και το μεταβυζαντινό ναυάγιο Νισύρου (ΦΕΚ 164/Β' /19-2-2001).

Στα Δωδεκάνησα, το Υπουργείο Πολιτισμού, δια της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων,
στην παρούσα φάση διεξάγει υποβρύχια έρευνα στη θαλάσσια περιοχή ανάμεσα στην Κάσο
και την Κάρπαθο, σε συνεργασία με το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, με σημαντικά ευρήματα, τα
αποτελέσματα της οποίας θα αποτελέσουν το αντικείμενο συλλογικού τόμου που
προγραμματίζεται να εκδοθεί από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών. Συστηματική έρευνα έχει
πραγματοποιηθεί κατά την περίοδο 2014-2020, στα ναυάγια που βρίσκονται στη θαλάσσια
περιοχή των νήσων Λέρου και Φούρνων Ικαρίας, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού
προγράμματος «ΑνΔιΚαΤ: Καταδυτικές Διαδρομές σε Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές
της Ανατολικής Μεσογείου – Ανάπτυξη Δικτύου Καταδυτικού Τουρισμού». Αναφορικά με την
καταγραφή των ευρημάτων, επισημαίνεται ότι η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων διαθέτει τα
απαραίτητα επιστημονικά εργαλεία και πάντοτε τεκμηριώνει ψηφιακά τις ενάλιες αρχαιότητες
που υφίστανται κατά τόπους, ενώ στην Υπηρεσία τηρείται και ειδικά σχεδιασμένο
Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (GIS), όπου καταχωρούνται τα σχετικά δεδομένα.

Περαιτέρω, με πρωτοβουλία του Υπουργείου Πολιτισμού, εκδόθηκε η 92225/2022 ΚΥΑ
(Β'/1273/2022) των Υπουργείων Πολιτισμού, Εθνικής Άμυνας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής
Πολιτικής, σύμφωνα με την οποία ενενήντα ένα (91) ναυάγια πλοίων και αεροσκαφών,
χαρακτηρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού ως πολιτιστικά αγαθά (ΦΕΚ Β'/1701/2003),
δύνανται να είναι προσβάσιμα για οργανωμένες καταδύσεις, με συγκεκριμένους όρους και
προϋποθέσεις, δημιουργώντας, με τον τρόπο αυτό, ένα υποθαλάσσιο μουσείο ανοιχτό σε
όποιον επιθυμεί να καταδυθεί και να εξερευνήσει τους θησαυρούς του. Στην ανωτέρω ΚΥΑ

περιλαμβάνονται οκτώ (8) ναυάγια από την περιοχή των Δωδεκανήσων (Αντιτορπιλικό «ΒΑ ΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ», Φορτηγό πλοίο ΒΔ του ακρωτηρίου Κοραή Λέρου, Αμερικάνικο αποβατικό στο Λακκί Λέρου, Γερμανικό αποβατικού τύπου Η στη Λέρο, Junkers 52 στη Λέρο, Arado Ar 196 στη Λέρο, Heinkel 111 στη Λέρο και Ιταλική φορτηγίδα στο Λακκί Λέρου). Με Διαπιστωτική Πράξη της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων (ΑΔΑ: 9ΨΛΠ46ΝΚΟΤ-400) στα ναυάγια αυτά, πραγματοποιούνται, υπό όρους, καταδύσεις αναψυχής.

Όσον αφορά στη δημιουργία επισκέψιμων ενάλιων αρχαιολογικών χώρων στα Δωδεκάνησα, η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων εξετάζει περιοχές στις οποίες δύναται να συντρέχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις ως προς τη φύση και την κατάσταση διατήρησης και ασφάλειας των ναυαγίων και των λοιπών εναλίων αρχαιοτήτων. Η Εφορεία έχει εντάξει στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δράσης του 2026 τη διενέργεια έρευνας και τεκμηρίωσης ναυαγίων και παράκτιων χώρων στην περιοχή του Καστελόριζου.

Είναι σαφές από τα παραπάνω, ότι η δημιουργία για το κοινό επισκέψιμων υποβρυχίων αρχαιολογικών χώρων, υπήρξε – και παραμένει – για την Ελληνική Πολιτεία και το Υπουργείο Πολιτισμού ένα τολμηρό εγχείρημα μεγάλης ευθύνης και μια πρόκληση με ειδικές απαιτήσεις και προϋποθέσεις, που υπαγορεύονται από τρεις βασικές αναγκαιότητες: Τήρηση της ασφάλειας του κοινού, διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος, και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η διαχείριση, ανάδειξη και απόδοση ενός ενάλιου αρχαιολογικού χώρου οφείλει να υπηρετεί ταυτόχρονα το δικαίωμα πρόσβασης στην πολιτιστική κληρονομιά και τις ανάγκες προστασίας της, λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε ενάλιος χώρος αποτελεί μοναδική περίπτωση, με ειδικές συνθήκες, που χρήζει ειδικής αντιμετώπισης. Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Πολιτισμού ανέθεσε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, την εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας για τη διαχείριση των επισκέψιμων ενάλιων αρχαιολογικών χώρων, με σκοπό την αναζήτηση βέλτιστων λύσεων για τη δημιουργία και λειτουργία εξειδικευμένου φορέα διαχείρισης των χώρων αυτών. Η μελέτη ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο τ.έ. και στην παρούσα φάση βρίσκεται σε στάδιο επεξεργασίας και ελέγχου από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού.

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΔΙΠΚΑ
4. ΔΒΜΑ
6. ΕΦΑ Δωδεκανήσου
7. Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων
8. ΕΔΕΠΟΛ